

EU-kansalaisten osaaminen esiin – Euroopan neuvoston suositus

**Osaatko? Verkostoseminaari
osaamisen tunnistamisesta ja
tunnustamisesta / Omnia / 28.11.16**

**Anni Karttunen
Programme Manager / CIMO**

Suosituksen pääviestit

- toteutettava vuoteen 2018 mennessä
- a) saada epävirallisen ja arkioppimisen yhteydessä, mahdollisesti myös avointen oppimisresurssien kautta, hankkimansa tiedot, taidot ja osaamisen validoitua;
- b) saada validoitujen epävirallisen ja arkioppimisen oppimistulosten perusteella todistus kokonaisen tutkinnon tai tutkinnon osan suorittamisesta

Prosessi

Sisällytettävä tarpeen mukaan seuraavat osiot epävirallisen ja arkioppimisen validointijärjestelyihin siten, että kukin henkilö voi **tarpeidensa mukaan** hyödyntää mitä tahansa niistä joko **erikseen tai yhdistelmänä**:

- a) oppimistulosten **KARTOITTAMINEN**;
 - b) **DOKUMENTOINTI**;
 - c) **ARVIOINTI**;
 - d) **MERKITSEMINEN**
- TODISTUSASIAKIRJAAN** koko tutkinnon tai tutkinnon osan suoritusmerkintänä

Validoinnin kahdeksan askelta

Lähde: Quality Model for Validation in the Nordic countries – a development project 2012-13. NVL. <http://nvl.org/Content/Quality-Model-for-Validation-in-the-Nordic-Countries>

Prosessin vaatimukset

- validointijärjestelyt ovat **yhteydessä kansallisiin tutkintojen viitekehyksiin ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen mukaisia;**
- b) **tietoa ja opastusta** validoinnin hyödyistä ja validointimahdollisuuksista sekä asiaankuuluvista menettelyistä on ihmisten ja organisaatioiden saatavilla;
- c) **epäsuotuisassa asemassa olevat ryhmät**, mukaan lukien työttömät ja ne, jotka ovat vaarassa joutua työttömiksi, hyötyvät todennäköisimmin validointijärjestelyistä, sillä validointi voi lisätä näiden henkilöryhmien elinikäistä oppimista ja työmarkkinoille pääsyä;
- d) työttömille tai niille, jotka ovat vaarassa joutua työttömiksi, annetaan mahdollisuus osallistua taitojen arviointiin, jonka tarkoituksena on kartoittaa heidän tietonsa, taitonsa ja osaamisensa kohtuullisen ajan kuluessa, **mieluummin kuuden kuukauden kuluessa arviointitarpeen toteamisesta;** (Skills Audit)

...jatkuu

- epävirallisen ja arkioppimisen validointia tuetaan asianmukaisella **ohjauksella ja neuvonnalla, ja se on helposti saatavilla;**
- f) luotettavien, pätevien ja uskottavien arviointimenetelmien ja -välineiden tueksi on käytössä avoimet **laadunvarmistusmenetelmät**, jotka ovat nykyisten laadunvarmistuspuitteiden mukaisia;
- g) säädetään **validointiprosessiin osallistuvan henkilöstön ammattitaidon kehittämisestä** kaikilla asiaankuuluvilla sektoreilla;

Edistettävä kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien, kuten työnantajien, ammattiliittojen, teollisuuskamarien, kauppakamarien ja käsityöläisten järjestöjen, ammattipätevyyden tunnustamiseen osallistuvien kansallisten yksiköiden, työvoimapalvelujen, nuorisojärjestöjen, nuorisotyöntekijöiden, koulutuksen järjestäjien ja kansalaisjärjestöjen **osallistumista**

...jatkuu

- työnantajien, nuorisjärjestöjen ja kansalaisjärjestöjen olisi **edistettävä ja helpotettava työssä tai vapaaehtoistoiminnassa hankittujen oppimistulosten kartoittamista ja dokumentointia**
- edistettävä **validointijärjestelyjen koordinoitua** yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen, työvoimapalvelujen ja nuorisoalan sidosryhmien sekä muiden asiaan liittyvien politiikan alojen **sidosryhmien välillä.**

Skills Agenda ja validointi

- Skills Guarantee (Osaamistakuu) painottaa validointimenettelyjen tärkeyttä aikuiskoulutuksessa
- (Neuvoston suosituksen nimeksi päätettiin ” **Upskilling pathways: New Opportunities for Adults.**”)
- Kolme vaihetta:
 1. Osaamisen arviointi
 2. Räätylöidyt oppimispolut
 3. Tunnistaminen ja tunnustaminen
- Pääperiaatteet osaamistakuussa sisältävät hakevaa toimintaa, ohjausta ja muita tukitoimenpiteitä
- Suunnattu aikuisille, joilla ei ole EQF –tason 4 tai sitä korkeampaa tutkintoa.

NQF tilanne Suomessa

- Prosessi aloitettu vuonna 2010
- Nyt eduskunnan käsittelyssä
- Lain kansallisesta tutkintojen ja muun osaamisen viitekehyksestä pitäsi astua voimaan 1.1.2017 (pidetään peukkuja ja varpaita!!!)
- CIMO osallistui NQF:n kommentointiin lausuntokierroksella (non-formaali oppiminen).

CIMOn lausunto NQF -prosessiin

- Vapaan sivistystyön organisaatiot ja muut aikuiskoulutusorganisaatiot Suomessa kouluttavat **henkilömäärinä mitattuna ylivoimaisesti eniten ihmisiä**, mutta non-formaalista kontekstista kertynyttä osaamista ei viitekehys huomioi lainkaan. Vapaassa sivistystyössä on runsaasti sellaisia opintokokonaisuuksia, jotka ovat pysyviä ja laajoja ja relevantteja mm. **työelämän näkökulmasta** (vrt. PIAAC – digitaidot, vieraat kielet yms).
- Jotta suomalaisessa yhteiskunnassa kaikenlainen osaaminen (myös **non-formaaleissa ja informaaleissa konteksteissa saavutettu**) pystyttäisiin tekemään optimaalisesti näkyväksi ja näin varmistaa suomalaisille ja muille Suomessa asuville laadukkaammat, entistä **joustavammat elinikäisen oppimisen polut** ja mahdollisuudet itsensä kehittämiseen, NQF:n **jatkotyöstäminen nopealla aikataululla olisi syytä mainita myös hallituksen esityksessä.**

Missä maa makaa?

- **Korkeakouluissa** kehityksiä => osassa korkeakouluja validointimenettelyt on integroitu HOPS-prosessiin
- AHOT koordinaattorien verkosto
- Vastuukorkeakoulut: Metropolia, Jyväskylän yliopisto (tulossa 3 muuta). Tehtävänä maahanmuuttajien akateemisen osaamisen validoinnin kehittäminen

Missä maa makaa?

- **Ammatillisen koulutuksen reformissa validointimenettelyt ja osaamisperustaisuus ovat ydinprosessi**, jonka ympärille oppimispolut rakennetaan. Niin nuorille kuin aikuisillekin
- Kansallinen OKM:n hallinnoima **Maahanmuuttajien osaamisohjelma (MAO)** – painotus maahanmuuttajataustaisten (myös Suomessa pysyvästi asuvien) maahanmuuttajien osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa

Missä maa makaa?

- **Työvoimaviranomaisten vastuulla nk. Skills audit**
- Annetaan myös TNO -palveluja
- Prosessit vaihtelevat alueittain, eikä Skills auditien tuloksia anneta eteenpäin (esim. koulutuksenjärjestäjille)
- Tulevaisuudessa työttömille suunnattu tutkintoon johtava koulutus siirtyy OKM:n hallinnon alaisuuteen, jolloin työvoimaviranomaisten rooli validointitoimijana pienenee.

Missä maa makaa?

- **Vapaa sivistystyö** – paljon kehitystä validoinnin saralla erilaisissa hankkeissa.
- Rahoitusmekanismit puutteellisia => kehitys perustuu projekteihin => sustainability factor heikko
- Virtuaaliset osaamismerkit näkyvimpinä työkaluina, joiden avulla non-formaalissa koulutuksessa saavutettua osaamista tehdään näkyväksi

Lukemista

- <http://nvl.org/Content/Vapaan-sivistystyon-opintotodistus-tunnustamisen-valineeksi>
- <http://nvl.org/Content/Folkbildning-key-competences-and-validation>
- <http://nvl.org/Content/Quality-Model-for-Validation-in-the-Nordic-Countries>
- <http://nvl.org/Content/Nordic-competence-profiles-for-validation-staff>
- <http://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/validation-non-formal-and-informal-learning>

Let's move on the Validation Road!

Anni Karttunen

Programme Manager
CIMO –
Centre for International
Mobility

Anni.karttunen@cimo.fi
+358 400 247 807

www.cimo.fi

